

Bielsko-Biała, dnia 20.08.2025 r.

Krajowa Izba Gospodarcza**ul. Trębacka 4****00-074 Warszawa**

Dotyczy: Inwestycji A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (HoReCa)

Szanowni Państwo,

Doniesienia medialne związane z Krajowym Planem Odbudowy (KPO), a w szczególności z naborem dla branży HoReCa (Hotele, Restauracje, Catering), wywołały w Polsce szerokie dyskusje i znacząco wpłynęły na wizerunek programu oraz instytucji zaangażowanych w jego realizację. Główne niezadowolenie skupiło się na informacjach o przyznawaniu dotacji na cele postrzegane jako luksusowe, takie jak jachty, sauny czy mobilne ekspresy do kawy, co w opinii publicznej zostało uznane za marnotrawstwo środków przeznaczonych na odbudowę gospodarki po pandemii COVID-19. Pojawiły się również zarzuty dotyczące braku inwestycji strategicznych, innowacyjnych, rzekomej łatwości pozyskiwania środków, roli pośredników oraz obciążenia przyszłych pokoleń kosztami pożyczek KPO. Dodatkowo, w przestrzeni internetowej rozpowszechniane są twierdzenia o braku transparentności naboru, sugerujące, że informacje o nim były dostępne jedynie dla "znajomych polityków".

Jako Operatorzy Inwestycji A1.2.1 stanowczo wyrażamy swój sprzeciw wobec powyższej narracji, która uderza w uczciwych przedsiębiorców, ponieważ nadrzędnym celem KPO jest łagodzenie skutków gospodarczych pandemii COVID-19 oraz budowanie odporności polskiej gospodarki na przyszłe wstrząsy. Inwestycja A1.2.1 została precyzyjnie ukierunkowana na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) z sektorów hotelarstwa, gastronomii (HoReCa), turystyki i kultury, ponieważ te branże zostały zidentyfikowane jako najbardziej dotknięte skutkami pandemii, a ponad 60% firm w tych sektorach odnotowało spadek obrotów, co postawiło wiele z nich na granicy przetrwania. W ramach tej inwestycji przewidziano

również wsparcie dla transformacji cyfrowej i zielonej energii, co ma przyczynić się do unowocześnienia i zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki. Istotnym zatem staje się zrozumienie, że publiczne oburzenie często wynika z błędnego przekonania, iż środki KPO stanowią jedną, niepodzielną pulę, którą można dowolnie przeznaczyć na szerokie potrzeby strategiczne kraju, takie jak budowa fabryk leków czy szpitali onkologicznych.

W rzeczywistości, KPO jest programem o ściśle określonej strukturze, z alokacjami przypisanymi do konkretnych celów i sektorów. Inwestycja A1.2.1 ma wyraźnie zdefiniowany mandat wspierania dywersyfikacji i odporności w sektorach HoReCa, turystyka i kultura, a nie finansowania ogólnokrajowych projektów infrastrukturalnych. Ta rozbieżność między rzeczywistym, prawnie zdefiniowanym zakresem programu, a ogólnymi oczekiwaniami społecznymi dotyczącymi funduszy na odbudowę, jest pierwotną przyczyną wielu zarzutów o niewłaściwym wydatkowaniu środków.

Instytucje, które reprezentujemy zostały wybrane na Operatorów regionalnych Inwestycji w konkursie organizowanym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Rola Operatora jest ściśle określona i polega na rygorystycznym stosowaniu zasad udzielania wsparcia oraz wzorów umów z przedsiębiorcami, które zostały przekazane przez Jednostkę Wspierającą (Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości – PARP) i zatwierdzone przez Instytucję Odpowiedzialną za Inwestycję (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej). Operatorzy nie mieli wpływu na ustalenie tych fundamentalnych zasad programu, co oznacza, że działają w ramach prawnie zdefiniowanych ram, a nie podejmują arbitralnych decyzji o kwalifikowalności wydatków. Krytyka publiczna często kierowana jest bezpośrednio pod adresem Operatorów, którzy są najbardziej widocznymi podmiotami w procesie, jednak faktycznie to wyższe instancje odpowiedzialne są za kształt regulaminów. Zrozumienie tego rozróżnienia jest kluczowe dla zarządzania reputacją Operatora, przedstawiając go jako profesjonalną instytucję, która z należytą starannością wdraża zatwierdzone przepisy.

Proces naboru wniosków w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO charakteryzował się wieloetapową transparentnością i szerokim zakresem informowania opinii publicznej. Ogłoszenie konkursu na wybór Operatorów regionalnych miało miejsce 5 lipca 2023 roku, bazując na rozporządzeniu z 12 maja 2023 roku. Projekt Regulaminu wyboru Przedsięwzięć MŚP został opublikowany 25 września 2023 roku. Oficjalny nabór wniosków wraz z pełną dokumentacją programu został ogłoszony i opublikowany 3 kwietnia 2024 roku. Okres składania

wniosków trwał od 6 maja 2024 roku do 30 października 2024 roku. Co więcej, listy przedsięwzięć MŚP wybranych do objęcia wsparciem, zawierające tytuły projektów i kwoty dofinansowania, były regularnie publikowane od czerwca 2024 roku na stronach internetowych PARP i Operatorów regionalnych. Działania informacyjne Operatorów obejmowały również organizację spotkań, w których brały udział setki przedsiębiorców, co świadczy o aktywnym dotarciu do szerokiego grona potencjalnych beneficjentów. Pełna dokumentacja programowa jest publicznie dostępna na stronie internetowej Operatorów. Twierdzenia internautów, że społeczeństwo nie było informowane o naborze i wiedzieli o nim tylko "znajomi polityków", są bezpośrednio sprzeczne z udokumentowanym harmonogramem publicznych ogłoszeń i szeroko zakrojonymi działaniami informacyjnymi. Dostępność dokumentów, publiczne terminy naboru oraz aktywny udział setek przedsiębiorców w spotkaniach informacyjnych jasno wskazują na transparentność procesu i jego otwartość dla wszystkich zainteresowanych podmiotów.

1. Proces oceny wniosków w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO był wieloetapowy i rygorystyczny, co stoi w sprzeczności z zarzutami o "łatwości pozyskiwania środków". Każdy projekt był analizowany przez co najmniej dwóch niezależnych oceniających w oparciu o kilkanaście szczegółowych kryteriów formalnych i merytorycznych. Weryfikacja obejmowała między innymi: Spadek obrotów przedsiębiorstwa: Wymagany był minimalny spadek obrotów o 20% w latach pandemii (2020 lub 2021 w porównaniu do roku poprzedzającego).
2. Realna dywersyfikacja działalności: Obowiązkowym elementem każdego przedsięwzięcia MŚP było wprowadzenie nowego produktu lub usługi odmiennego od dotychczas oferowanych, co miało na celu zwiększanie odporności branży poprzez dywersyfikację źródeł przychodów.
3. Racjonalność i uzasadnienie każdego wydatku: Każdy koszt musiał być szczegółowo uzasadniony i odpowiadać wartości rynkowej, aby zapobiec sztucznemu zawyżaniu cen.
4. Zgodność z zasadami horyzontalnymi UE: Wnioski musiały być zgodne z zasadami równości szans, niedyskryminacji oraz zasadą "nie czynić znaczącej szkody" (DNSH) dla środowiska.

Wsparcie w ramach Inwestycji A1.2.1 KPO udzielane jest w formie pomocy de minimis, co oznacza, że jego wysokość jest ograniczona do 300 tys. euro w okresie trzech lat, zgodnie z przepisami unijnymi. Kluczową zasadą jest to, że żadne wydatki poniesione przez MŚP przed

dniem lub w dniu złożenia wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem nie są kwalifikowalne do refundacji. Decyzja o przyznaniu wsparcia nie jest równoznaczna z natychmiastową wypłatą środków, które są wypłacane dopiero po weryfikacji rzeczywiście poniesionych i kwalifikowalnych wydatków. Oznacza to, że przedsiębiorcy muszą najpierw sfinansować swoje projekty z własnych środków, co stanowi znaczące zobowiązanie finansowe i podważa narrację o "łatwych pieniądzach". Operator ma prawo zweryfikować prawdziwość oświadczeń przedsiębiorcy na każdym etapie realizacji projektu, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, wyciągane są konsekwencje, włącznie z rozwiązaniem umowy. W przypadkach, gdzie stwierdzono naruszenia, nie doszło jeszcze do wypłaty refundacji, co potwierdza skuteczność procesów kontraktacji, rozliczania i kontroli oraz brak uszczerbku dla środków publicznych. Przedsiębiorcy są również zobowiązani do zapewnienia co najmniej 10% wkładu własnego w wydatkach kwalifikowalnych, który musi pochodzić wyłącznie ze środków pieniężnych i nie może być finansowany z innych środków unijnych (bezzwrotnych lub zwrotnych) ani z krajowych środków publicznych w formie bezzwrotnej. Podatek od towarów i usług (VAT) jest wydatkiem niekwalifikowalnym i nie może być finansowany ze środków KPO. Inne koszty niekwalifikowalne obejmują zakup gruntów lub innych nieruchomości, wynagrodzenia pracowników wnioskodawcy, koszty administracyjne, kary i grzywny, koszty postępowania sądowego, odsetki od pożyczek na prefinansowanie dotacji, prowizje od wymiany walut, czy leasing.

Te rygorystyczne mechanizmy finansowe i zasady kwalifikowalności stanowią silne zabezpieczenie przed marnotrawstwem środków publicznych i podwójnym finansowaniem. Fakt, że środki są wypłacane dopiero po weryfikacji poniesionych wydatków, a w przypadku nieprawidłowości refundacja jest wstrzymywana, świadczy o wbudowanych mechanizmach kontroli, które chronią publiczne fundusze. Cały system ma na celu zapewnienie, że wsparcie trafia do projektów, które faktycznie przyczyniają się do realizacji celów programu, a nie jest "rozdawane na siłę". Ponadto, każdy z przedsiębiorców zobowiązany jest do złożenia u Operatora zabezpieczenia prawidłowo realizowanej inwestycji.

Program KPO HoReCa ma na celu wspieranie dywersyfikacji działalności w sektorach hotelarstwa, gastronomii, turystyki i kultury. Oznacza to, że przedsiębiorstwa mogą rozszerzać swoją ofertę o nowe produkty lub usługi, które zwiększą ich odporność na przyszłe kryzysy. Wiele z przedmiotów, które budzą kontrowersje, w rzeczywistości wpisuje się w legalnie zdefiniowane kody Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), które uprawniają do wsparcia. Na przykład, zakup

jachtów czy łodzi może być kwalifikowalny w ramach PKD 77.21.Z ("Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego", w tym łodzi wycieczkowych, kajaków, żaglówek) lub 77.34.Z ("Wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego bez załogi"). Hotel położony nad jeziorem, który inwestuje w łodzie do wynajmu swoim gościom, dywersyfikuje swoją działalność turystyczną, tworząc nowe źródło przychodów i zwiększając atrakcyjność oferty. Podobnie, firma cateringowa, która rozszerza ofertę o rejsy eventowe na jachcie, również wpisuje się w cel dywersyfikacji. W takich przypadkach jacht nie jest dobrem osobistym, lecz narzędziem biznesowym generującym przychody.

Wydatki na sauny i solaria są kwalifikowalne w ramach PKD 96.04.Z ("Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej"), która obejmuje "łaźnie tureckie, sauny i łaźnie parowe, solaria, salony odchudzające, salony masażu itp. mająca na celu poprawę samopoczucia". Dla hoteli czy obiektów turystycznych rozszerzenie oferty o usługi wellness jest naturalnym kierunkiem dywersyfikacji, zwiększającym ich konkurencyjność i przyciągającym szerszą grupę klientów. Również baseny mogą być częścią oferty zakwaterowania, zgodnie z PKD 55.10.Z ("Hotele i podobne obiekty zakwaterowania"), która wymienia "udostępnianie basenów kąpielowych, pomieszczeń do ćwiczeń gimnastycznych czy urządzeń rekreacyjnych" jako element usług hotelowych.

Program wspiera inwestycje w środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, roboty budowlane, zieloną i cyfrową transformację, a także usługi szkoleniowe i doradcze. Wydatki osobiste nie są kwalifikowalne, a rygorystyczny proces weryfikacji i kontroli zapobiega refundacji nieuzasadnionych kosztów. Ważnym jest, aby opinia publiczna zrozumiała, iż zakup środków do realizacji inwestycji stanowi aktywa biznesowe służące generowaniu przychodów i budowaniu odporności przedsiębiorstwa.

Zwracamy również uwagę, iż wszelkiego rodzaju nadużycia i nieprawidłowości są weryfikowane poprzez kontrole prowadzone na dokumentach jak i w miejscu realizacji inwestycji. Jako Operatorzy dbamy o to, aby postanowienia umowy z przedsiębiorcami oraz wydatki przez nich zadeklarowane we wniosku o dofinansowanie zostały poniesione zgodnie z zasadami KPO.

Dlatego apelujemy o wsparcie i pomoc umożliwiającą merytoryczną ocenę faktów, a nie powielanie nieprawdziwych informacji. Wspierajmy tych, którzy zgodnie z zasadami

inwestują, rozwijają swój biznes i polską gospodarkę. Wspólnie stwórzmy przestrzeń, w której rozwój gospodarczy służyć będzie zarówno przedsiębiorcom w szczególności z sektora MŚP jak i interesowi społecznemu.

Z poważaniem

1. Operator regionu 1

Polska Fundacja Przedsiębiorczości

2. Operator regionu 2

Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych S.A.

3. Operator regionu 3

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

4. Operator regionu 4

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej

5. Operator regionu 5

Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości